

DIVINA GRATIA ADSPIRANTE!

DISCURSUM

De

MAGIA NUM-
MERORUM,

Permittente

AMPLISS: COLLEGIO PHILOSOPHICO,
PRÆSIDE

VIRO CLARISSIMO

M. CHRISTIERNO
ALANDRO,

El. Prof. Ord.

Ad diem 28 Nov. Anni MDCCLIII

*In Auditorio Superiori Auraico horis loquoque
consuetis, sobrie philosophantium exa-
mini submittit*

Pro

usitato in Philosophia Honoris Titulo,

GUSTAVUS POLVIANDER

Satag Finl.

Exc. Jo. WAL.

Richardson B.A.

CAP. I.

*Originem & usum Magiæ,
proponet.*

§. I.

Magiam numerorum exami-
naturus non incon-
sultum existimaverim,
si pauca de originatione
& usu vocis Magiæ præ-
misero. Constat autem

vocem Magiæ originem suam debere Per-
sis ex Suida indicante, Persarū indigenas
vocasse sapientes Magos & Magusæos,
μαγῶν ὁ πέρσης μαγεία ἢ ασρολογία ἀπὸ μα-
γισαίων ἤρξατο, licet nonnulli cum Pasore
in voce μαγ^ω, contendant esse Hebræ-
am a Rad. מָגַן meditatus est, inquisivit;
legimus tamen Magum eundem fuisse a-
pud Persas, quem Græci Philosophum,
Ægyptii Sacerdotem, Latini Sapientem

A

voca-

vocarunt, hinc Strabo lib. 15. dicit: Magos Persicos sectari honestum quoddam vivendi genus. & Hieron: Magi sunt qui de singulis philosophantur, nec malefici sunt sed Philosophi Chaldæorum. Plato etiam in Alcibiade Magos vocat Divini & humani juris interpretes, universæque philosophiæ Professores. Ergo illis temporibus Magi dignitate & autoritate eminebant, eratque tanta illorum autoritas ut nemo Rex salutari potuerit qui non ante Magorum disciplinam percepisset, teste Cicer. lib. 1. de Divin: deque horum consilio omnia Reges egisse autor est Hieronymus, imo, quod magis, Regibus ipsi imperabant notante Plinio lib. 30. nat. hist. Cap. 1.

§. II.

Quemadmodum autem nomen hoc olim honestissimum erat, ita successu temporis, cum res vulgi captum excedentes veteres Magi profiterentur, horumque admiratores inauspicata quadam æmulatione accensi, omnibus in-

ge-

geniū viribus consequi eadem non va-
lerent, fœdo cum Diabolis commercio
inito, ad idem sapientiæ fastigium ascen-
disse videri voluerunt: quamquam ipsos
etiam sapientes non acquievisse naturæ
scientia, sed a satana subsidia expetiisse
vanæ gloriolæ ergo, sub prætextu qua-
litatum occultarum, vero omnino simi-
le videtur: magna infamia honestissimo
nomini ab impostorum colluvie est in-
iusta, ut sit factum multis odiosum. Unde
duplex enata Magia, una Naturalis,
altera non naturalis seu dæmoniaca;
illa naturæ viribus nititur, qua pro-
pter etiam licitæ nomine insignitur:
hæc Diabolum autorem agnoscit illi-
citaque merito dicitur. illius funda-
mentum sunt qualitates occultæ cum
manifestis altius perspectæ: hujus nul-
lum datur præter auxilium Dæmo-
nis hominum animos mirifice luden-
tis & dementantis, quod sibi per pa-
ctum & conventionem initam con-
ciliant.

§. III.

Pactum autem illud quod magi cum Magistro suo ineunt, duplex præcipue docti rerum magicarum inquisitores faciunt. Expressum unum Tacitum alterum: prioris tres dari modos dicunt quod nempe fiat, vel Diabolo visibiliter in forma corporea apparenti & coram testibus confirmanti, quod etiam aliquando fit per libellum supplicem Dæmoni præsentatum: vel illo quidem præsentate sed absque testibus: vel per vicarium ejus Magum videlicet & tum quidem cum paciscens Dæmonis aspectum vel colloquium reformidat. Hoc tertium genus Grillandus licet non satis commode vocat Tacitum; quamvis enim professio hic fiat alteri quam Dæmoni, fit tamen expresse & in ejus nomine. Præcipuas expresse paciscentium cum Diabolo leges numero decem exhibet Mart. Delrio lib: II. Disquis. Magic. quæst. 4. quas consilio prætermittimus scilicet ignorari quam sciri digniores.

¶) 3 (¶
Pactum Tacitum quod alias implicitum
dicitur in duplici est differentia. pri-
mum, quando quis sciens & volens su-
perstitiosis utitur signis quibus uti so-
lent Magi, quæq; naturaliter id præstare
non possunt ad quod adhibentur. Se-
cundum, cum quis magicis signis uti-
tur ignorans ea esse superstitiosa & a Dia-
bolo instituta ad ejusmodi effectus vi-
diabolica producendos.

CAP. II.

*Ipsam Magiam seu vim naturalem
quæ numeris & Arithmeticis &
Musicis tribuitur, examinabit.*

§. I.

Qvandoquidem humana natu-
ra ita misere excecata est,
ut pactum hoc quod impli-
citi nomine venit, pro fee-
dere cum diabolo inito mortalium ple-
rique non agnoscant, non mirum quod

reperiantur multi eo utentes atque ei-
dem cum magis superstitioni operam
dantes: cui etiam annumeramus fœderi,
illam, quæ numeris tam Arithmeticis
quam ex parte Musicis vis operandi
tribuitur. quapropter propius ad ar-
gumentum hujus examen nos accingemus,
inquisituri quid valeant rationes super-
stitiosorum a parte eorum stantium, qui
numeris vim operandi inesse dicunt. E-
quorum numero removendi sunt Patres
orthodoxi, qui licet multa de connexionione
numerorum passim philosophentur, non
tamen ullam vim naturalem vel magi-
cam ipsis numeris qua tales tribuunt,
sed tantum divina quædam mysteria in
hac connexionione numerali contemplan-
tur; audet tamen Petrus Gregorius in
syntaxi artis mirabilis eam dicam illis
adscribere præsertim Hieronymo & Cy-
priano, quo ipso magnam injuriam illis
facit: cumque nullius certi loci mentio-
nem facit merito ea in re vanitatis
arguitur.

§. II.

Numeris Arithmeticis vim effectivam
 inesse dicunt non solum vulgus, &
 homines judicio res discernendi non pol-
 lentes, qui superstitiosis illusionibus ca-
 pi facile possunt; verū etiam illi qui e-
 ruditi videri volunt sententiam illam a-
 criter defendunt, omniaque ad nume-
 rorū vim referenda putant, inter quos
 palmam tenent Platonici & Pythagoræi.
 et quidem incredibile dictu, quantum
 vim existimet vulgus superstitioni de-
 ditū numero impari præcipue ternario
 & novenario inesse, cuius vel parū in-
 ter eos degenti & conversanti notum:
 dum enim superstitionibus suis, nescio
 an a majoribus acceptis vel alio aliquo
 angulo effossis utuntur, nullam illis, si vel
 maxime magicæ res sint, vim inesse cre-
 dunt, nisi absolvantur ternario vel nove-
 nario. quærens vero quare numerus hic
 absolute vel ternarius vel novenarius de-
 beat esse, nihil aliud obtinebit responsi, nisi
 quod

alias huic vel illi rei nihil roboris insit.
fundamentum forte credulitatis eorum
est quod numerus ternarius sit primus
figuratus & harmonicus numerus, pri-
musque habens initium medium & fi-
nem; novenarius autem secundus qua-
dratus ex ter tribus compositus, quem
musis sacrum veteres tradiderunt. Cæ-
terum nec minori laude evehitur nume-
rus septenarius, cujus tantam esse ma-
jestatem tantam divinitatem, ut veteres
σεβάσιμιον καὶ σεμνόν id est sacrum & ve-
nerandum appellarint, contendunt. Huic
Philo Judæus hanc prærogativam tri-
buisse dicitur quod μόνος ἔτε γενῆν πέφυκεν
ἔτε γενᾶσθαι solus neq; gignere natus
sit neq; gigni. datur etiam numero septe-
nario nomen primi virginei, quia nullum
ex se parit numerum duplicatus, qui intra
denarium consistat, notante Joh. Micr.
in lex. Philos. Verum horum vanitas
vel sola mentione facta elucescet, quid
enim est numerus nisi multitudo ex u-
nitatibus conflata. & quemadmodum

omnes necessarium habent fateri numerum esse quantitatem, ita etiam agnoscant vim canonis: quantitatis nulla est efficacia per se, & fateantur efficaciam a formis & qualitatibus esse non autem a quantitate & numeris.

§. III.

Ne vero absque rationibus pugnare videantur efficacitatis numerorum defensores duo nobis objiciunt, videlicet, quod annus climactericus, qui est annus ex septenario & novenario gradatim multiplicatis exurgens, magnam afferat mutationem hominibus, vel enim calumniis impeti solent, vel gravissimis morbis divexari & periculis obijci, vel pati jacturam facultatum. Quibus Respond. concedendo quidem multos magnos & egregios viros, anno suo climacterico præcipue magno, qui ex septem cum novem multiplicatis oritur. nimirum LXIII vitam finisse; hinc Augustus Cæsar sibi gratulatus dicitur

B

præ-

præterlapso anno ætatis suæ LXIII & ad filium scripsisse hæc verba: *latare mecum fili, transgressus enim sum omnibus senibus, periculosum annum sexagesimum tertium.* Nihilominus tamen etiam probari potest viros illustres, extra illos annos extinctos. Itaque quæ de annis climactericis dicunt plus habent curiositatis quam veritatis; & ad morbos potius mortemque quam ad divitias calumnias & alia ejusmodi vis illa referenda. quod autem per hos annorum circuitus & volumina morbi plerumque ingravescant obscurior est ratio; ajunt tamen quidam quod sicut criticorum dierum ratio potissimum ab humorum & complexionis quæ in hominibus sunt ratione & periodo quadam naturali pendet, idem annis climactericis evenire, quod corpus humanum certis annorum periodis magnam collectionem & redundantiam humorum congesserit, & conceptacula humorum plenitudinem referre nequeant, inde in morbum

erumpere necesse esse. Marsilius Ficinus hanc affert rationem astrologicam quod ordo planetarum singulis septenniis ad saturnum revertatur, ita ut saturnus septimo quoque anno gubernet mortales & eorum corpora: alii saturnum quidem præcipuam causam esse non inficiantur, sed aliam ob rationem quod nimirum plerumque sit peregrinus & interfector mortalium, & singulis fere annis ad quadrantem loci, aut si minus, ad contrarium naturæ signi unde egressus est perveniat.

§. IV.

Uterius sententiam suam, quam defendunt, probare conantur ex eo quod partus octimestris non sit vitalis, cum tamen septimestris & nonimestris, eo quod impari & perfectissimo numero constant, vitales sint. Causam hujus rei inquirunt Genethliaci & Astrologi imo etiam Geometræ, quibus sua relinquimus placita, cum arrideat no-

bis præ illorum rationibus Andreae
 Laur. Medici dicentis: Hist. Anat. lib. 8.
 cap. 9. *Cum septimo mense perfectus sit puer,*
nihilque ad perfectionem partium in eo de-
sideretur, si eo mense satie validus sit mem-
branas dirumpet, exitum sibi parabit, erit-
que superstes præsertim si fuerit mas. at o-
ctavo mense si prodeat, licet perfectus sit di-
zalis non erit, quia duas afflictiones sibi in-
vicem succedentes ferre non potest; superiore-
enim mense plurimum colluctatus est, nun-
eundem conatum repetit, nondum relictis vi-
ribus succumbat ergo necesse est. Ad con-
 firmationem suæ sententiæ adducit Hip-
 pocratem initio libri de Octimestri partu
 dicentem: de octimestri partu sic sen-
 tio. non potis esse puerulum duas sibi
 invicem succedentes afflictiones ferre,
 ideoque Octimestres superstites non
 manere. Et ulterius dicit antenomi-
 natus And. Laur. *hæc est Pythagoræorum*
& arithmeticoꝝ de septimestris & octime-
stribus partus causis sententia (enumerat e-
nim eorum rationes) qui omnia ad nu-
 me-

meyorum vim referenda putant, ego cuius Aristotele in Metaph. numerum per se agendi vim nullam habere existimo, quantitas enim est, sed ratio numeri, quæ veluti fortuna, quedam est temporis omnia nature opera concludens, mira præstat.

§. V.

Ex his itaque patet, si quos herba pantaphylli effectus habeat, non ipsi quinario numero sed substantiæ foliorum tribuendos; vanum itaque iudico atque superstitiosum quod unum ejus folium, ephemeram, tria tertianam, quatuor quartanam sanare dicantur; item quod heliotropii grana tria tertianæ, quatuor quartanæ profint. Pilulas etiam & catapotia impari numero ægritudine confectis traditas, plus prodesse quam pari, licet æquali præbeantur quantitate, haud longe a superstitione abesse existimo.

§. VI.

§. VI.

Nec minoris vanitatis arguendi sunt illi, qui vim aliquam inesse contendunt certis Psalmis eo quod sint certo numero collocati, sibi que persuasum habent ut prospere cœpta legenti succedant, vel ut magnis e periculis liberentur; his annumerant Psalmum primum, dicentes unitatem esse perfectum quid, quasi vero quinariis ternariis &c. sua quoque non sit perfectio. Nec non Psalmum decimum, quia denarius ex eorum sententia est perfectio omnium numerorum perfectionisque numeros in se omnes continet. Item Centesimum quia ex decies decem conflatur, ideo adhuc feliciorum esse. Sed refelluntur, denarius enim & centenarius quatenus numeri sunt bonitatem realem nullam habent, nec Physicam nec Ethicam sed artificiosam tantum ex imaginatione numerantis procedentem bonitatem,

tem, quæ non obtinet ullam in corpora
 seu res quæ numerantur efficaciam.
 Deinde alius est ordo Psalmorum in
 fonte Hebræo quam in versione Lati-
 na, ergo sequeretur illum Psalmum
 qui felix est secundum versionem La-
 tinam, infelicem esse secundum fontem
 Hebræum: vel unus esset felix dicenti
 Hebraice, alius vero dicenti Latine
 quod absurdissimum.

§. VII.

In hoc superstitionum genere Judæi
 adeo frequentes sunt cum arte sua
 Kabbalistica, quæ est abstrusior eorum
 modus scripturam S. præsertim expli-
 candi & applicandi. Ut jam nihil lo-
 quar de illa quæ practica dicitur, illa
 enim tota impia supersticiosa & ma-
 gica est. censent enim Judæi per artes
 Kabbalisticas e scriptura petendas aver-
 ti posse mala, pelli morbos, fundi ho-
 stes, & quæ non alia ejusmodi? quo
 pertinet non solum liber *Timmusch Tullim*
 qui

qui totum Psalterium ad magicas su-
 perstitutiones depravat; sed & horren-
 dus nominum Divinorum abusus &
 Schemhamphorasch tantopere decan-
 tatum. Verum solent etiam juxta Ga-
 matriam suam quæ est Kabbalæ spe-
 cies explicare voces e numeris quos
 juxta valorem literarum suarum arith-
 meticum continent. Sic Zach. III. 8.
 נדבך explicatur per **נחמך** quia utra-
 que vox quoad valorem literarum a-
 rithmeticum continet 138. ad hanc Kab-
 balæ speciem referri possunt varia ar-
 tificia mnemonica e numerali exposi-
 tione vocum petita, cujus exempla
 Excellentiss. D. Pfeifferus in Crit. Sac.
 collegit, unde unum saltem vel alte-
 rum huc inserere placuit. **תשנת** legi
 potest **תשנת** in primo scil. Tem-
 plo sunt anni **CCCCX.** junge jod alte-
 rum habebis durationem templi alteri-
 us **CCCCXX** annos. Sic Gen. XVII.
 19. vocabis nomen ejus **יצחק**, י notat X
 tentationes Abrahami **צ**, XC annos
Sa-

Saræ, n̄ lxx diem circumcissionis, p̄ C
annum Abrahami cum Isaac nasceretur.
plura C.L. suppeditabit nominatus autor.

§. VIII.

Sic tenet Minerva evictis iis quæ vim
naturalem numerorum arithmetico-
rum probare videbantur, jam pergere
animus est ad refellendos eos qui vim
aliquam musicis numeris tribuunt. Oc-
casio hujus commentii creditur fuisse
Musica Orphei Poëtæ Thraciæ antiquis-
sima & excellentissima, quam Dæmoni-
bus, animantibus brutis, saxis & arbori-
bus imperasse fingunt Virgilius Ovi-
dius &c. qui prolixiores in hac re fue-
runt, quæ brevibus complexus est Ma-
nilius idem de sideribus asterens cujus
carmen huc introducere placet.

*At tyra diductis per Cælum cornibus inter
Sidera conspicitur, qua quondã ceperat Orpheus
Omne quod attigerat cantus; Manesq; per ipsos
Fecit iter domusque infernas carmine leges
Fluic similis stat honos similisq; potentia cause.
Tunc silvas & saxa trahens, nunc sidera ducit
Et rapit immensum mundi revolabilis orbem.*

Eandem sententiam fovet Plinius docens serpentes contrahi Musarum cantu etiam in nocturna quiete lib. 28. Cap. 22. licet a non repugnaverim animantia sensu auditus prædita, musicæ instrumentalis modis capi posse, ejusque soni jucunditate allici; insensibilia tamen & sensus expertia, ut sunt Cælum, sidera, aer, terra, per illos moveri certe nullis rationibus mihi persuaderi posse existimo. Et licet admittatur quod tamen negat Arist. cælum moveri harmonia (quod Argumentum est Procli) & porissimum ipsos planetas, omnia vero inferiora subjecta esse planetis & a stellis vim accipere, quod experimento herbarum probari videtur, quæ ad incrementa lunæ & solis conversiones mutantur, moventur, crescunt, marcescunt; animalium quoque quæ siderum sequuntur, naturas & lapidum quorum eadem lex est: ut Heliotropii quod solem imitatur, Selenetis qui lunam, Helioselini, quod utrumque sidus, Magnetis qui Cynosuram; illa tamen harmoni-

nia non est perceptibilis sensu corporeo sed tantum animo & mente. & licet cœli & astrorum influenza in res sublunares non adeo neganda sit, non tamen operatur influenza illa quidvis promiscue in quovis: verum pro natura substantiæ seu essentiæ cujusque rei diversimode, & pro dispositione quoque qualitarum & conditione singulorum individuorum; sic enim non adamas sed magnes convertitur, non ad orientis viciniora loca sed ad arcton. Si cynotura influit in magnetem quia inferior, cur non in ferrum, plumbum, aut alios lapides? quæ tamen omnia ad occultas quasdam qualitates iis rebus insitas referenda dicimus: nec mirum nos has qualitates non posse explicare, quia ipsi fontes earundem nempe differentiæ specificæ nos latent. quæ tandem potest esse tanta vis efficacitæ siderum ut in res adeo differentes, ventos, fluvios, montes, silvas, saxa &c. musicum sonum faciant efficaciter

ter imperio quodam operantem? quo pacto idem sonus unius citharæ tam diversa potuit attrahere?

§. VIII.

Nec forte juvabit efficaciam Musicæ ratio petita inde quod proportiones numerorum vim habeant similem figuris, figurarum vero certis lineis & punctis conformatarum magna sit efficacia. Hanc enim rationem cum deliramento de figurarum virtute nugas & somnia esse credimus, annumeranda esse superstitionibus & aliis execrabilibus, nec vim ullam habere nisi à Dæmone quo doctore & dedicatore miseri ea acceperunt. Hic non prætereundum esse censeo quod notat Delrio ex Contr. Wimpina: Magos triplex genus imaginum seu figurarum habere. Quibusdam adhibendas docent suffumigationes & incantationes & per quinquaginta quatuor angelorum nomina exorcisationes, & alia quæ perfida sunt & manifestam continent idololatriam.

Secundum genus imaginum innititur
 Characteribus & sculpruris barbaris &
 peregrinis, in quibus sunt novem Cal-
 dariæ & nomina quatuor principum
 hujus mundi cardinum & ter septem
 nomina ex Mahumeticis deliriis Ara-
 bum decerpta. Tertiam speciem ge-
 nuit axioma quoddam Prolomœi: vul-
 tus inferiores cœlo subjectos vultibus
 cœlestibus; & hinc intulere scorprios
 omnes terrestres regi a scorprio cœlesti,
 pisciculos omnes fluviatiles a pisci-
 bus cœlestibus. Fundantur hæc o-
 mnia aphorismo magico libri impii qui
 inscribitur Artabel, ubi traditur quod
 quando DEUS nomina rebus vel per-
 sonis imposuit simul cum nominibus
 vires & officia quædam illis distribuit;
 & ita nomina habent vim non ratione
 figuræ vel pronunciatione sed ratione
 virtutis seu officii illius quod DEUS ad
 tale nomen vel characterem ordinavit.
 Quod totum est mendacium confictum
 ad stabiliendam hanc superstitionem.
 Imposuit quidem DEUS nomina sanctis
 qui-

quibusdam, mysterii significandi causa
& officio eorum quo functuri erant
convenientia: sed ipsi nomini DEUS
nullam vim effectivam indidit. Ani-
mantibus vero cunctis Adamum nomi-
na dedisse in scripturis legimus non
DEUM.

§. IX.

Si vero quis opinetur tantum hac vir-
tute præditum esse non tantum soni
ratione, sed ex occulta verborum can-
tationi infitorum vi, quæ de superna se-
de vim illam cœlestem detrahere pos-
sit; illum a superstitionibus non immu-
nem, verum diaboli fraudibus circum-
ventum, non diffiteor. Quid enim
verba? quid voces? sunt ad conceptus
communicandos non ad effectus pro-
ducendos formata. Itaque meo qui-
dem iudicio illa quæ de stellarum,
saxorum &c. attractione & motione,
per modos musicos narrantur, vel
fabulosa sunt vel Dæmoniacæ ope-
rationis. Dicunt etiam nonnulli ex
su-

Suida Orpheum cui præcipue hic effectus
tribuitur, magicis artibus imbutū fuisse.

§. X.

Non supervacuum fore puto hic loci
narrare quod refert Delrio de quodam
Diodoro qui magica arte imbutus,
miranda præstigiærum machinatione
Catanæ floruit. Is namque potenti car-
minum suorum vi homines in bruta ani-
mantia convertere, omniumque fere rerum
formas in novas metamorphoses transfundere,
longissimisque a se spatiis distitos ad se tra-
here videbatur. Catanenses præterea adeo
crebris laceſſebat injuriis, & contumeliis de-
honestabat. ut vanissimæ credulitatis laqueis
circumventi, ad culturam ei pendendi studium
econcitarentur. Qui cum capitis reus cruci
tradendus esset, eliciorum carminum præsen-
tissima arte e Catana Byzantium, cujus Im-
perium eo tempore Sicilia agnoscebat, & rur-
sus e Byzantio Catanam e licetorum manibus
dilapsus, parvo temporum interstitio per aërem
devehi se jussit. Quibus beneficiis adeo populo
factus est admirabilis, ut in ipso quandam
numinis potentiam esse rati, errore sacrilego
cul-

cultum Sacris debitum ei exhiberent. Sed tan-
 dem a Leone Catanensi Episcopo divina virtute
 ex improvise captus, frequenti in media
 urbe populo, in fornacem igneam injectus
 ignis incendio consumptus est. Sic Divina ju-
 stitia prevaluit, & qui se iudicibus forti-
 minus iusto Zelo motis eripuerat, e sancti
 viri manibus elabi potuit. Atque hic gra-
 dum sistere instituti & temporis ratio
 jubet. Cumque tractantis simplicita-
 tem multam materiam hujus nobilitati
 detraxisset sciam, confugio ad aequiores
 rerum censores contendens majorem
 in modum, ut incultam hanc & nimis
 sterilem opellam in tutelam suscipiant
 eique patrocinetur contra rigidam hu-
 jus aevi severitatem. Tu interim G. L.
 necum calidis votis D. O. M. interpella-
 ut infernalem illum hostem te & me
 seducere satagentem sub pedibus nostris
 conterat, & tandem liberatos e tot ten-
 tationibus coelestem in patriam repo-
 nat, hic meta, hic laborum
 nostrorum finis.

SOLI DEO GLORIA.